

foto: Eduard Genserek

Žiada sa spolupráca

„Je pravda, že toto je posledný Art Film Fest v Trenčianskych Tepliciach?“ Podobnú otázku som dostával počas 20. ročníka Art Film Festu neznámy. A kládli mi ju nielen Trenčianskotepličania, ale aj mladí ľudia z iných regiónov Slovenska.

Art Film Fest dnes predstavuje značku kvality, ktorá v našich končinách stále nie je samozrejmosťou. Za dvadsať rokov si zaknihoval úspechy, ale aj menej vydaté ročníky. Hľadal, ale aj strácal svoju dramaturgicko-programovú orientáciu. Pred siedmimi rokmi sa ocitol v stave klinickej smrti a nebyť dôkladného resuscitačného, a povedzme to priamo, nezvyčajne veľkorysého vstupu produkčného domu Forza, teraz by sme asi festivalové jubileum v Trenčianskych Tepliciach neoslavovali.

Kostru festivalového tímu dnes predstavuje veľmi silná skladba rešpektovaných jednotlivcov, ktorí bez problémov urobia prvotriedny filmový festival nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. To nie je žiadna samouchvála, to je veľmi potešujúce poznanie.

Aby sa však Art Film Fest prirodzeným spôsobom rozvíjal, na to - okrem komorného a záračne upokojujúceho prostredia - potrebuje vhodnú a duchu doby zodpovedajúcu infraštruktúru. Rovnako v Trenčianskych Tepliciach i v Trenčíne. Primátori týchto miest, ako aj vedenie Kúpeľov predznamenal veľký záujem, aby Art Film Fest pokračoval nielen o rok, ale aj o desať, dvadsať... My (všetci, čo festival celoročne pripravujeme) zdieľame rovnaký názor.

Ale spolupráca nemôže byť len ústne deklarovaná. Musí byť aj obojstranne primeraná, vyjadrená a viditeľná.
Peter Nágel
riaditeľ Art Film Festu

Rozprávania príbehov má liečivú moc

Nadchýna ma spoločná pamäť, lebo nemám spomienky na detstvo, povedal SIR BEN KINGSLEY, keď včera viedol svoj Master Class. „Kto nás prevedie cez nekonečnú noc, keď nevieme, či príde ráno? Rozprávač príbehov,“ odpovedal si oscarový herec. Dnes si preberie Hercovu misiu.

Vaša oscarová úloha Gándhího pokrýva v mnohých očiach všetky ďalšie role, ktoré ste stvárnil. Neľutujete, že ste ju prijali?

Ďakujem za deň, keď som dostal ponuku na túto úlohu. Od hrania v divadle ma posunula k nakrúcaniu filmov. Nikdy by som nehral Dona vo filme Sexy beštia nebyť toho, že som za Gándhího získal Oscara. Je to pekný paradox.

Pokladáte teda Gándhího za svoju najzaujímavejšiu úlohu?

Keď som sa pripravoval na nakrúcanie, navštívil som prvý raz Indiu. A nadchýnalo ma, keď som spoznával nesmiernu hĺbku indickej kultúry a civilizácie a ponáral som sa do nej. Rovnako ma hlboko oslovila veľkosť Gándhího diela a vzrušil ma fakt, že

moja úloha bude podobne veľká. Ale najcennejšou časťou mojej prípravy bol spôsob, akým ma v Indii prijímali ľudia. Bola to veľká škola pokory. Zohral pri vašom stvárnení Gándhího nejakú úlohu fakt, že máte korene v dedine, z ktorej pochádzal aj on?

Túto rolu obostiera množstvo zaujímavých mýtov. A jedným z nich je tvrdenie, že moji predkovia boli z tej istej dediny, ako Gándhí. Pochádzali však len z rovnakého regiónu, nie z rovnakej dediny.

Čo vo vás zostalo z Gándhího, keď ste túto rolu dohrali?

Keď hrám vo filme, je to podobné, akoby som maľoval portrét. Keď je obraz hotový, ako keď som dokončil napríklad Georgesa Mélièsa, vypláchnem štetec, zmyjem si z rúk farbu a odídem. Nenesiem si so sebou nič z postavy, ktorú som stvárnil,

azda len nejaké drobnosti. Som rád, keď čosi spravím a potom to nechám žiť vlastným životom.

Kde teda beriete impulzy, aby ste hrali svoje postavy čo najlepšie?

Radosť, energiu aj inšpiráciu nachádzam vďaka nekonečnej zvedavosti. Dúfam, že ma vedie k pochopeniu. Hovoríte však tiež, že čím viac sa človek dozvie, tým jasnejšie si uvedomí, aká nevládnuteľná úloha pred ním stojí.

Čím viac som sa dozvedal o holokauste, tým viac sa mi zdalo nemožným, aby nepatrný herec sprostredkoval nepochopiteľnú hrôzu toho vraždenia. A i tak som sa objavil na plátne ako Simon Wiesenthal, Izák Stern aj Otto Frank. Ďakujem za to vznešeným scenárom, vytrvalosti režisérov aj prostej potrebe rozprávať tieto príbehy.

Čo vás teda núti, aby ste rozprávali príbehy?

Rozdávajú radosť, zabávajú a ponúkajú tiež mnoho útechy, vďaka a objasňujú ľuďom ich životy. Rozprávania príbehov má liečivú moc. Keď tvorím, každý deň je iný, ako je iná aj každá rola. Snažím sa, aby som z každej postavy spravil užitočné sklíčko v mozaike príbehu. To je mytológia, ktorú mám rád.

Juraj Fellegi

SIR BEN KINGSLEY osobne

15. h - slávnostné udeľovanie ocenenia Hercova misia vo Festivalovom parku, Trenčianske Teplice

16. h - osobné uvedenie filmu Hugo a jeho veľký objav v Kinostane, Trenčianske Teplice

PROGRAMOVÁ ZMENA

dnes o 11. h - trenčianske ArtKino Metro uvedie predfilm Kino Svet spolu s dlhometrážnym filmom Kino Raj (predfilm Kino Svet neuvedie o 10. h Kino Prameň s dlhometrážnym filmom Každému jeho kino, ako bolo plánované)

3 OTÁZKY PRE...

Cristinu Flutur

Postava Aliny vo filme *Za kopcami* bola jej vôbec prvou filmovou úlohou. Na festivale v Cannes za ňu tento rok získala Cenu pre najlepšiu herečku. Rumunka Cristina Flutur uviedla na Art Film Feste film, v ktorom debutovala.

Režisér filmu *Za kopcami* Cristian Mungiu bol v roku 2008 v porote na Art Film Feste. Odporúčal vám tento festival?

Dostali sme pozvánku a Cristian nám o Art Film Feste aj mieste, kde sa koná, povedal pekné veci. Povzbudil nás, aby sme sem šli. Je dobré, že môžeme takto cestovať po svete a stretávať ľudí, lebo práve pre nich sa filmy robia. Bola som zvedavá, ako bude slovenské publikum vnímať *Za kopcami*. Chystáme sa aj na iné festivaly, ale začíname práve Art Film Festom. Doteraz sme boli len v Cannes.

Keď ste tu uvádzali film, povedali ste, že je trochu dlhý a náročný pre diváka. Prečo ste sa rozhodli pre svoj filmový debut práve v takom filme?

Pretože Cristian je veľmi dobrý režisér a scenár sa mi páčil. Tak prečo povedať nie takejto príležitosti? Cristian videl na internete moju fotografiu z divadla, v ktorom pracujem. Myslel si, že by som sa do jeho snímky mohla hodiť, tak ma zavolať na skúšku.

Predtým ste vo filme nehrali. Aký bol pre vás prechod z divadelných dosiek pred kameru?

Sú to odlišné formy hrania, ale emócie sú tie isté. Herec zostáva s postavou dňom i nocou. Ale mám pocit, že vo filme som sa cítila spontánnejšie. V divadle má človek viac času, aby v ňom postava rástla, ale vo filme na to nie je nijaký čas. Mala som pocit, že sa s postavou musím spojiť okamžite, lebo inak už na to vôbec nebudem mať šancu. (zs)

Ako Shakespeare oslobodil väzňov

Zrádzali, ubližovali, bojovali, zápasili o moc. A aj vraždili. Nielen na filmovom plátne, ale aj v skutočnosti. Talianski filmoví veteráni, bratia Paolo a Vittorio Taviani vo svojej filmovej novinke postavili pred kameru väzňov najhrubšieho kalibru a navčičili s nimi Shakespearovu drámu.

Ich výnimočný film *Cézar* musí zomrieť, ktorý dnes uvádza Art Film Fest o 19. h v ArtKine Metro v Trenčíne, získal tento rok na prestížnom festivale v Berlíne cenu Zlatý medveď. Vďaka Art Film Festu sa k slovenským divákom dostáva v exkluzívnej premiére.

Viac ako 80-roční režisérski bratia nakrúcali v prísne stráženej väznici na okraji Ríma. Hercov vyberali spomedzi mužov odsúdených na doživotie alebo na dlhoročné tresty za vraždy, spoluprácu s mafiou či dítovanie drog.

Za celami s maximálnym stupňom strázenia urobili kasting. Zadalí väzňom, aby pred kamerou povedali

svoje meno, vek aj príbeh. Raz pokojne a druhý raz nahnevane. Tak noví herci odhalili režisérovi nielen svoje „nadanie“, ale aj emócie, ktoré v sebe ukrývali.

Celý mesiac potom režiséri trávili od rána do večera za mrežami a navčičovali s väzňami divadelnú hru *Július Cézar*. Snímka teda neukazuje zločiny, ktoré väzni spáchali v skutočnom živote, skôr ponúka paralely medzi klasickou drámou a súčasným svetom. Každý jeden herec však do postavy vložil kus zo seba, svojej minulosti, svojho pôvodu.

Film znie v mnohých talianskych nárečiach. Aj preto sa režiséri vyjadrili, že profesionálni herci by nikdy neboli schopní stvárniť ich postavy tak presvedčivo a jedinečne.

„Keď náš herec povie: Zavraždím Cézara!, je v tej vete toľko bolesti, ktorú by nijaký bežný herec nedokázal do svojej postavy dostať. Naši herci však dokázali postavy stvárniť veľmi silno,“ vysvetlili bratia Tavia-

novci. Prostredníctvom divadelného textu sa tvorcovia pokúsili ukázať aj na traumatický život väzňov a základné morálne dilemy.

„Snažili sme sa ukázať kontrast medzi temnotou v životoch odsúdených a poetickou silou Shakespearových emócií. Kontrast medzi zradou a priateľstvom, medzi vraždou a mučivosťou náročných rozhodnutí, mocou a silou pravdy,“ povedalo slávne režisérské duo, ktoré má na konte aj Zlatú palmu z Cannes v roku 1977.

Režiséri dúfajú, že ich film ukáže verejnosti, že aj väzeň s vysokým trestom a hroziou minulosťou je ľudská bytosť. „Tento film bol pre nich spôsob, ako sa oslobodiť, požiadať o isté odpustenie a ukázať, že aj väzni chcú žiť.“

Keď režiséri dokončili nakrúcanie a opúšťali väzenie, Cosimo Rega, ktorý hral postavu Cassia, im na pozdrav zdvihol ruku a zakričal: „Paolo, Vittorio, od zajtra už nič nebude také, ako predtým!“ **Zuzana Kizáková**

FILMOVÉ TIPY NA DNES

Kráľovská aféra
13. h Kinostan, Trenčianske Teplice

Príbeh vášnivej a zakázanej lásky, ktorá zmenila dánsky národ. Lásky, ktorá vzbĺkla začiatkom 70. rokov 18. storočia medzi nemeckým lekárom pološialeného kráľa a jeho manželkou, mladučkou kráľovnou. Film je zmesou historicko-politického trileru, romantiky a tragédie. Je to aj dráma o mužovi, ktorý predbehol svoju dobu.

Snowtown
15. h Kino Prameň, Trenčianske Teplice

Šesťnásťročného Jamieho si zoberie pod ochranné krídla dominantný a charizmatiký John, nový priateľ jeho matky. Tinedžer sa ocitá na nezastaviteľnom kolotoči falošne obdivovaného hrdinu a nastupujúcej hrôzy. Stáva sa spolupáchatelom série mučení a vrážd. Príbeh na motívy skutočných udalostí je brutálnou dramatičkou zabíjania v Austrálii.

Čím vás oslovil tohtoročný festival?

Tina Diosi
režisérka, dokumentaristka

Z festivalového programu sa mi nesmierne páčil nový film Woodyho Allena *Do Ríma s láskou*. Je ukážkou geniality, profesionality a veľkého štýlu. A je aj ukážkou, ako si možno užívať režisérsku slobodu - keď postavíte doprostred Ríma veľký orchester a necháte ho tam hrať. Allen pracuje s režiséorskými vymoženosťami ako Boh. Dokázal, že aj vo vysokom veku tvorí s nestárnúcim šarmom. Pre nás filmárov je to veľmi podnetné a inšpiratívne.

Juraj Johanides
režisér

Tento rok som bol na Art Film Feste prvý raz pracovne, a tak som videl iba jeden film. Ale navštívil som zato dramaturgický workshop MID-POINT, na ktorom sme preberali pripravované scenáre. Okrem mňa tam boli Maroš Hečko, Juraj Rayman

a Renáta Mitašová. A myslím, že lektorka Milena Jelinek, ktorá prednášala aj na Kolumbijskej univerzite, nám všetkým mala čo povedať. Takže to bolo veľmi prínosné.

Otibor Bachratý
fotograf

Teším sa vždy, keď na Art Film Feste vidím mladých ľudí, ktorí so zapálením diskutujú o filmoch. Tento rok som ich stretol množstvo. Pre mňa, fotografa sú fascinujúcim materiálom. Z očí im totiž žiaria myšlienky a z ich správania vyžaruje pohoda.

András Cséfalvay
výtvarník, otvoril podujatie VideoKocka

Bol som iba na otvorení Art Film Festu, ale festival, aj celé prostredie Trenčianskych Teplíc sa mi veľmi páčili. Bol som tu prvý raz a bol som príjemne prekvapený, že

som sa tu cítil dobre. Potešili ma aj sprievodné podujatia a to, že si tu na svoje prídu aj mladí. Ak by som nemusel odísť späť do Bratislavy, určite by som chcel vidieť čo najviac filmov.

Martin Ciel
zostavovateľ sekcie
Láska a anarchia

Dvadsaťročný Art Film Festu prebehol bez akýchkoľvek zbytočných okázalostí. Viac ľudí bolo spokojných, ako nahnevaných. Takže sme zažili štandardný európsky festival na úrovni. Som s uplynulým týždňom spokojný.

Dušan Trančík
režisér

Som rád, že som sa na festivale mohol stretnúť s mojím spolužiakom Srdjanom Karanovičom. Nevideli sme sa niekoľko rokov, tak

sme sa teraz porozprávali. Tiež som videl úžasný film *Za kopcami*. Mám pocit, že Art Film Fest sa zahalil do slávnostného rúcha, a je vidieť, že je to kvalitný festival, ktorý sa zameriava na dobrý film. A to je aj cieľom festivalu - mať dobré filmy a plné kino.

Biba Bohinská
scenáristka, producentka

Na Art Film Feste som druhý raz. Oproti veľkým festivalom v Cannes či Berlíne je tu atmosféra oveľa uvoľnenejšia. A tento festival ponúka skvelú možnosť stretnúť priateľov z filmovej branže, pohovárať sa, kto na čom práve pracuje. Art Film Fest sa tak pre slovenských filmárov stáva aj tvorivým miestom. A všetci sa tu cítime veľmi príjemne. Z filmov, ktoré som na tohtoročnom festivale videla, ma najviac zaujala snímka *Musíme si pohovoriť o Kevinovi*. Aj pre tento film sa mi sem oplátilo prísť!
(zs, kiz, fil)

OSOBNÉ UVEDENIA DNES

11. h - v ArtKine Metro v Trenčíne uvedie režisér Marek Janičík film *Kino Svet*

15. h - v Kine Prameň v Trenčianskych Tepliciach uvedie herec Lucas Pittaway film *Snowtown*

11. kvetov
19. h Cinemax D, Trenčín

Wang Han má 11 rokov. Vyrastá v desivej dobe čínskej kultúrnej revolúcie, ktorá zapríčinila chudobu a násilie. Jeho rodičia sú intelektuáli, ktorých kultúrna revolúcia donútila odísť na vidiek a manuálne pracovať. Chlapec si však detstvo užíva. Až do chvíle, kým mu ukradnú jeho poklad, vytúženú novú košeľu.

Posledné filmové predstavenie
20. h Kino Prameň, Trenčianske Teplice

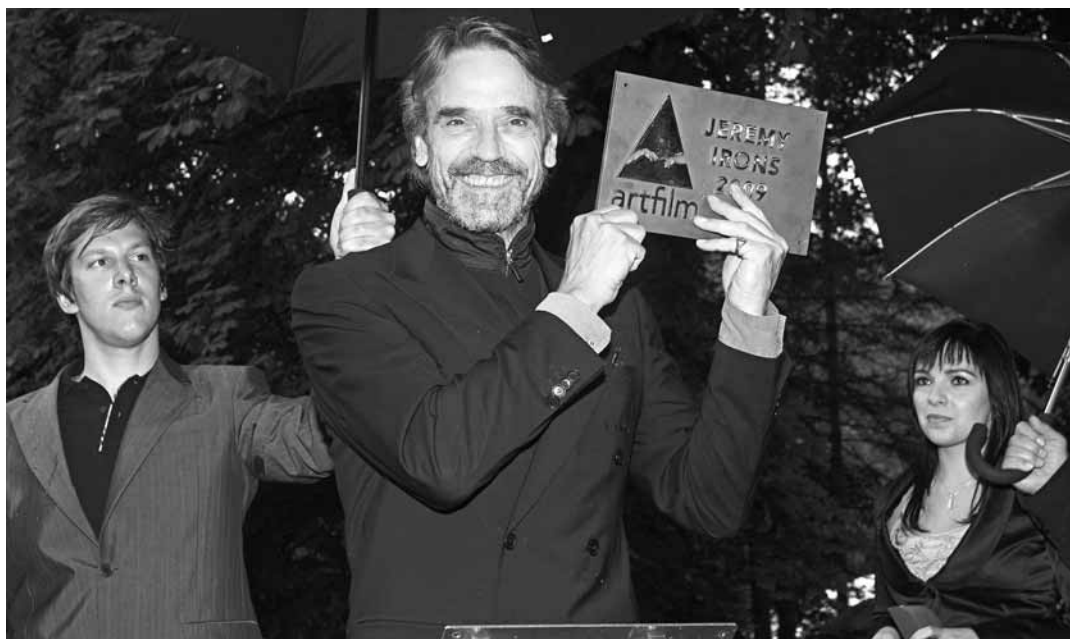
V ospalom, zabudnutom mestečku na severe Texasu absolvujú v roku 1951 kamaráti posledný ročník na strednej škole. Hrajú vo futbalovom tíme, chodia do kina, zabijajú čas v herni, zabávajú sa s dievčatami. A nejasne básnia o budúcnosti. Ich „idylku“ preruší vojna v Kórei, do ktorej jeden z kamarátov narukuje.

Livide
23.30 h Kinostan, Trenčianske Teplice

Lucy pracuje ako opatrovatelka a navštevuje starých ľudí. Jedného dňa sa vyberie aj k opustenej starej žene, ktorá je už veľa rokov v kóme. Keď sa Lucy dozvie, že táto pani bola vychýrená učiteľka baletu a v dome ukrýva poklad, rozhodne sa ho s bratom nájsť. A onedlho objavia aj tajomstvo.
(kiz)

20 rokov Art Film Festu

Oscarový herec Jeremy Irons patrí k nezabudnuteľným hosťom Art Film Festu. Na 17. ročníku všetkých očaril svojím šarmom, chôdzou šľachtica, vľúdnosťou a úsmevom. Správal sa ako „obyčajný“ človek bez hviezdnych manierov. Chodil do festivalových kín, diskutoval s návštevníkmi a ako pravý džentlmen otváral dádam dvere. foto: archív AFF

AKTUÁLNE INFORMÁCIE

O tom, čo sa deje na Art Film Feste sa dozviete aj na našom Facebooku www.facebook.com/ArtFilmFest a na internetovej stránke www.artfilmfest.sk.

Storytelling is healing

Sir Ben Kingsley is fascinated by collective memory, as he lacks memories of his own childhood. At his master class yesterday, he posed an enigmatic question: Who leads us through the interminable night, when we're not sure if we'll ever see the light of day again? His answer – the storyteller. Today at 3pm at an award ceremony in Festival Park, he will accept the Actor's Mission Award. **In the eyes of many viewers, your other roles are overshadowed by your Oscar-winning portrayal of Gandhi. Do you ever regret taking the part?**

I bless the day I was offered that role. It allowed me to move from theatre to film. I would NOT have played Don in Sexy Beast without that Oscar for Gandhi!

Do you consider Gandhi the most interesting role you've played?

Being in India for the first time it was exciting for me to learn and understand that vast culture and to appreciate how enormous his task was and to accept how huge mine would also be. Honestly, the most valuable part of my preparation was how welcomed I was by the ordinary people. A great exercise in humility, which is always good.

Were you at all influenced by your roots in Gandhi's native village?

There are lots of wonderful myths surrounding my preparation for the great role of Gandhi; my paternal grandfather did come from the same region as Gandhi but certainly not the same village.

Were you left with traces of Gandhi in your own personality?

My life as a screen actor is so much like that of a portrait painter. When the portrait is complete (Georges

Méliès for example), I clean my brushes, wash the paint off my hands and walk away. I retain nothing of the character, apart from tiny echoes. The joy is in doing and letting it go.

Where do you find inspiration and what is most important when you prepare for a role?

I find joy, energy and inspiration in my endless curiosity, which leads, I hope, to empathy. **You've also been heard to say that the more you learn, the more you realize how impossible learning actually is.**

As for knowledge, the more I studied the facts of the Holocaust, the more impossible seemed the task as a mere actor of conveying the full incomprehensible horror. Yet now I have appeared as Simon Wiesenthal, Itzhak Stern and Otto Frank. I thank the dignity of the screenplays,

the tenacity of the directors and the pure urgency to tell these stories.

What drives you to tell stories?

Stories delight and entertain; they also offer great comfort, insight and explanation on our life's journey. Storytelling is healing. In my creative life, every day is different as is every role. I strive to make every character a useful part of the perfect story. Now, we're back to mythology.

It's said that you first dreamt of becoming an actor as a boy when you saw a film about an orphan named Peppino from a bombed Italian village, whose only remaining friend was a donkey. And allegedly for the next few years your constant companions were an imaginary camera and an imaginary donkey... A lovely story, but can you still relate to it?

Ah! Another charming myth. The film I watched as a little boy was Never Take No for an Answer starring, yes, a little boy and his beloved donkey. I made up my mind then to be a movie actor and enjoyed all those delightful fantasies. **Juraj Fellegi**

General Sponsors

Main Sponsors

Student cinépass by

Sponsors

Official Suppliers

Main Media Sponsors

Media Sponsors

Partners

The festival is held under the auspices of Prime Minister of the Slovak Republic Robert Fico.